

Skellefteå kommuns yttrande över Universitets- och högskolerådets hemställan om registerförfattning för den nationella betygsdatabasen (BEDA), U2023/01297

Skellefteå kommun har erhållit rubricerade utredning på remiss, och avger härmed följande yttrande.

Sammanfattning

Skellefteå kommun tillstyrker hemställan, förutom i de delar som anges särskilt nedan.

Integritetshöjande omständigheter

BEDA innehåller personnummer, uppgifter om barn och unga, betygsuppgifter, uppgifter om skolgång och uppgifter som kan användas för långsiktig kartläggning av utbildningshistorik. Uppgifterna utgör i många fall värderande uppgifter i form av betyg och studieresultat. Därutöver innehåller registret uppgifter som indirekt kan avslöja känsliga personuppgifter genom uppgifter om skolor, kurser eller utbildningsinriktningar. Dessa förhållanden innebär sammantaget betydande integritetsrisker.

Barn är en särskilt skyddsvärd grupp och personnummer har ett särskilt skydd enligt dataskyddslagen. I vissa fall rapporteras merittyper gällande barn in till BEDA.

Kommunen anser att betyg och jämförbara merittyper bör betraktas som värderande uppgifter, som ska anses vara extra skyddsvärda. Betyg utgör myndighetsbaserade bedömningar av en individs prestationer och förmågor och kan få stor betydelse för individens framtida utbildnings- och yrkesliv. Särskild hänsyn bör tas till detta vid utformande av databasen.

Därutöver måste beaktas att det är ett mycket stort antal personuppgifter kommer att behandlas.

Ändamålet "uppföljning och analys"

Kommunen anser att det föreslagna ändamålet "*uppföljning och analys av frågor inom myndighetens verksamhetsområde*" är för brett.

Ändamålsbestämmelser är centrala för att begränsa integritetsintrång och att regleringen ska vara tydlig, precis och förutsebar för den registrerade.

Det föreslagna analysändamålet riskerar att ge ett mycket stort tolkningsutrymme. Kommunen bedömer att det finns en påtaglig risk för ändamålsglidning.

Om ändamålet ska finnas kvar bör det avgränsas betydligt tydligare, exempelvis till kvalitetssäkring av antagningsverksamheten, uppföljning av statliga utbildningsreformer eller särskilt angivna statistik- eller utvärderingsändamål.

Vidare bör analysverksamhet som huvudregel ske med pseudonymiserade uppgifter.

Finalitetsprincipen

Kommunen delar inte UHR:s slutsats att det inte är nödvändigt att särskilt reglera förhållandet till finalitetsprincipen.

Finalitetsprincipen innebär att personuppgifter bara får användas för de ändamål som de samlades in för från början. Uppgifterna får inte senare användas för andra, oförenliga syften. Detta är en del av GDPR:s princip om ändamålsbegränsning som betonar vikten av tydlighet och förutsebarhet.

För ett register som bland annat avser barn, och innehåller personnummer och värderande uppgifter samt saknar gallring finns starka skäl att låta ändamålen vara uttömmande. Kommunen föreslår därför att det uttryckligen anges att personuppgifter endast får behandlas för de i författningen angivna ändamålen, alternativt att vidarebehandling begränsas till ett mycket snävt definierat område.

Automatiserat elektroniskt utlämnande bör begränsas

Kommunen anser att förslaget om elektroniskt och automatiserat utlämnande inte är tillräckligt avgränsat.

Eftersom personuppgifterna avser barn, personnummer och värderande uppgifter bör följande övervägas: individuella proportionalitetsbedömningar innan nya mottagarkategorier ansluts, särskilda säkerhetskrav för API-baserade tjänster och krav på stark autentisering.

Sökbegränsningarna bör utvidgas

Kommunen välkomnar de föreslagna sökförbuden, men anser att de inte är tillräckliga.

Mot bakgrund av att betyg är värderande uppgifter bör det även övervägas att förbjuda sökningar och massuttag som syftar till att t ex rangordna individer eller göra sammanställningar av studieresultat på individnivå utöver vad som är nödvändigt för de särskilda ändamålen.

Barnperspektivet behöver förstärkas

Kommunen saknar i hemställan en tydlig analys av att en del av de registrerade är barn när uppgifterna samlas in, t ex när elev väljer att avsluta sin utbildning i förtid, när elev byter gymnasieskola samt IB-elevs åk 1 betyg.

Kommunen anser att lagstiftaren särskilt bör redovisa varför varje föreslagen behandlingsåtgärd som berör barn är nödvändig och proportionerlig i förhållande till barns rätt till skydd av personuppgifter.

Gallringsfrågan bör omprövas

Förslaget för det utökande BEDA innebär att betygsuppgifterna inte gallras och registret kommer därmed fortsätta att växa. Kommunen anser att en reglering av gallringsrutiner behövs.

Även om betygsuppgifter kan behöva finnas tillgängliga under lång tid för vissa ändamål innebär permanent lagring ett successivt växande register och därmed ökade risker vid personuppgiftsincidenter. Det innebär även ökade möjligheter till framtida ändamålsglidning och ökad kartläggningspotential av individers livsförhållanden.

Kommunen anser därför att regeringen bör överväga gallringsfrister med differentierade lagringstider beroende på ändamål och även övergång till pseudonymisering eller anonymisering för uppföljnings- och analysändamål efter viss tid.